

LA COVID-19 DES DEL TERRENY: BLUEFIELDS

En el context actual de la pandèmia del Covid-19, entrevistem el senyor Orlando Pineda Flores, President de l'Associació d'Educació Popular Carlos Fonseca Amador (AEPSCFA), una de les entitats responsable de la implementació dels projectes a Bluefields en el marc de l'agermanament amb la ciutat de Girona. Ens parla sobre la situació a Nicaragua i els possibles impactes per al desenvolupament de les activitats a les comunitats indígenes rames del municipi.

Quina és la situació actual en relació al Covid-19 a Bluefields?

Les dades disponibles tant a nivell nacional com internacional determinen que Nicaragua registra, fins avui dia 8 de maig, el menor número de casos afectats del conjunt dels set estats de la regió centreamericana, un total de 16 casos confirmats: 5 defuncions, 4 persones en seguiment pel virus i 7 recuperades. És important destacar que aquests contagis no són de transmissió comunitària, és a dir els casos de contagi han arribat de fora del país. En la costa del Carib, on s'ubica Bluefields, no s'ha identificat cap positiu de covid-19.

Tot i l'impacte lleu del covid-19 al país, el govern nicaragüenc ha imposat ja des de l'inici de la pandèmia mesures de prevenció com la prohibició de reunions i actes massius, distanciament social entre persones de mínim dos metres i el rentat regular de mans. Cal destacar els més de 3 milions de visites domiciliàries a càrrec de la xarxa de brigadistes de salut. A nivell sanitari, s'han preparat dinou hospitals en tot el país per afrontar la pandèmia i a Bluefields, concretament, es fa un seguiment proper a la xarxa de Salut des dels centre de salut fins als hospitals primaris i els de referència. A diferència d'altres regions, les fronteres del país segueixen obertes, tot i que s'han extremat les precaucions.

Quines diferències heu observat en relació a la gestió crisi del covid-19 a Nicaragua?

Nicaragua compta amb una gran fortalesa en comparació amb altres països que és el seu sistema de salut totalment gratuït i integral.

Això sumat a la seva capacitat d'organització comunitària, des dels barris, fins els municipis i els Departaments corresponents, han permès desplegar una bona resposta preventiva al país. Com exemple d'aquest funcionament integral, davant l'amenaça del covid-19, el govern nacional ha realitzat tres cicles de visites a domicili, casa per casa, fins i tot als indrets més remots del país, per informar i sensibilitzar sobre el risc de la pandèmia i les mesures preventives necessàries a cada llar.

Quines afectacions hi ha hagut a causa del Covid-19 als projectes que s'impulsen des d'AEPSCFA a Bluefields?

Nicaragua és un país acostumat als operatius preventius mobilitzadors i massius, degut a l'alt risc d'amenaça per terratrèmols, esllavissaments, huracans, inundacions, entre altres. Aquests riscos intrínsecs a la realitat nicaragüenca han enfortit el teixit comunitari del país i han activat rols de coordinació tant a nivell local com nacional, promovent els nivells de resiliència i adaptació davant noves amenaces com l'actual pandèmia del covid-19.

A Nicaragua no hi ha quarantena i per tant, les activitats de l'AEPSCFA a la costa del carib continuïn amb normalitat, tot i implementar les mesures de prevenció pertinents, i fins i tot la càrrega de treball ha augmentat. Precisament, aquests dies s'està duent a terme una campanya de vacunació de Tètanus, Influenza i Neumococo a infants, adolescents i adults arreu del país. Les tasques d'alfabetització i educatives a les comunitats indígenes de Rama Cay i Tiktik

Kaanu continuen, doncs, amb normalitat. També s'estan impulsant iniciatives agràries i de salut a les comunitats per augmentar la capacitat productiva i millorar la qualitat nutricional dels infants de la comunitat que pateixen desnutrició.

Formacions a Rama Cay, Tiktik Kaanu i "tierra firme", Bluefields (Maig 2020)

De moment no s'han experimentat afectacions de les activitats i la nostra entitat ha pogut seguir treballant als territoris indígenes juntament amb la resta d'actors, tals com les autoritats, Universitats, governs locals i departamentals, Ministeri d'Educació i els Centres d'Atenció Psicosocial de Bluefields, entre altres. De fet, arrel de la situació ocasionada per la pandèmia del covid-19, hi ha hagut un augment en la mobilització i participació popular.

Durant el mes de maig i juny es continuarà amb les activitats sanitàries per a donar resposta als problemes de salut comuns a les comunitats indígenes del sud de la costa del Carib, com la campanya de desparasitació de la població de Rama Cay. Fins que no hi hagi provisió de noves mesures més estrictes per part del govern, es podrà seguir amb la planificació de treball que teníem com entitat a la zona.

Com s'ha viscut i gestionat per part de la vostra entitat aquesta situació tant excepcional?

Com entitat amb àmplia trajectòria al país, hem conegut de prop altres catàstrofes - l'huracà Mitch o el Joana- i pandèmies a la regió com la febre groga, el còlera o el xarampió, i per tant la situació de pandèmia ocasionada pel covid-19 no ens ha alarmat més que en altres ocasions. No obstant, hem incorporat mesures de precaució dins de l'organització i, alhora, el nostre model sanitari que compta amb personal qualificat i una bona capacitat s'ha enfocat en una resposta preventiva, amb l'objectiu de reduir possibles morts i contagis. Tot això, sense oblidar els riscos per a la salut mental que es donen arrel d'aquestes situacions quan s'allarguen en el temps.

Mentre el país es mantingui en la fase de prevenció i l'afectació no augmenti, seguirem amb normalitat la implementació de les nostres activitats en els àmbits de l'alfabetització, post-alfabetització, Salut i Medi Ambient. De fet ja tenim activitats programades del 26 al 30 de maig a les comunitats de Rama Cay, Tiktik Kaanu i «terra ferma» a prop de Bluefields.

Creieu que també hi ha oportunitats arrel del moment actual, considerant que es tracta d'una crisi de caràcter global?

L'AEPFCFA sempre ha afirmat que «els pobles creixen davant les dificultats» i això, el poble de Nicaragua ho ha pogut demostrar en moltes tragèdies naturals i humanes que ha viscut el nostre país. Aquesta pandèmia pot fer entendre millor la força de la unitat popular, el valor del compromís social i comunitari, de l'esperança i de la solidaritat, i la necessitat d'educar-les, la necessitat de respectar el Medi Ambient, de consumir amb mesura i distribuir amb justícia. Però, és clar, l'educació alliberadora, la Pedagogia del Amor que diem nosaltres, ha d'orientar el futur juntament amb l'empoderament comunitari i la mobilització popular. Hem de ser optimistes sempre!

Perquè creieu que és important impulsar la cooperació en modalitat d'agermanament?

Des de l'AEPCFA considerem que existeix un agermanament de moral i de respecte amb Girona, i la resta de municipis catalans i entitats supramunicipals com el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. Cooperar, treballar junts, des de tanta distància -econòmica i cultural- és necessari per poder fer entendre a tothom, i especialment al jovent, que vivim en un mateix món i que agermanar les persones i els pobles és una manera de conèixer-nos i compartir els nostres presents i futurs de manera solidària. El suport al nostre projecte,

«Salvar vidas», Així com el suport que es dona també al CAPS (Centres d'Atenció Psicosocial) liderat pel Dr. Rubén Dávila, aconseguim maximitzar l'impacte dels projectes que s'implementen en el marc de l'agermanament. L'agermanament ha estat un cop de mà important per garantir una continuïtat en el treball amb els col·lectius més vulnerables com són les comunitats indígenes de la regió del Carib nicaragüenc.

--

Entrevista realitzada durant el mes de maig de 2020, amb la col·laboració del Sr. Sebas Parra de la delegació gironina de l'Associació d'Educació Popular Carlos Fonseca Amador (AEPCFA-Girona).